

Nr 313.

Av fru **Östlund m. fl.**, *angående anställningsförhållandena för med städnings- och rengöringsarbete hos statens verk och myndigheter på ett stadigvarande sätt sysselsatta personer.*

Vid riksdagarna 1913—1917 samt 1919 har av herr Lindhagen framförts motion med förslag om att låta utreda, i vad mån hos statens verk och myndigheter personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städnings- och rengöringsarbete, samt därefter överväga, i vilka fall och under vilka förutsättningar dylika biträden böra tillerkännas fast anställning eller åtminstone vissa skäligen med sådan anställning förbundna förmåner såsom rätt till sjukhjälp, semester och pension.

Från det att ifrågavarande motion första året avstyrktes av statsutskottet och föll igenom vid behandlingen i kamrarna åtföljdes utskottets utlåtande följande år av en reservation undertecknad av fyra ledamöter till förmån för motionen och året därpå var reservanternas antal åtta som uttalade sig för en utredning, ehuru i mera begränsad omfattning än motionären föreslagit. Ännu något år senare blev de förutvarande reservanternas yrkande utskottets uttalande och andra kammaren uttalade sig för utredningsförslaget. I första kammaren samlades en rätt stor minoritet för motionen.

De egentliga skälen emot att den personal, som motionen omfattade, skulle kunna beredas en mera fast anställning och därmed förenade förmåner, såsom semester, sjukledighet och pension, vore *dels* ovisshet om huruvida städningsarbetet kunde anses som innehavarens huvudsakliga sysselsättning och rätt olika meningar om huru lång arbetstid krävdes för arbetets utförande och gjordes gällande att städningsarbetet i allmänhet var en bisyssla, *dels* de system, som användas för städerskornas anställning, avlöning och arbetsordning, vilka växlade avsevärt, och vilka frågor just motionären begärt skulle utredas.

Talet om att arbetet skulle vara en bisyssla har väl närmast härletts från den omständigheten att mycket ofta gifta kvinnor utfört arbetet och dessutom skött om sina hem, men förhållandet är väl ändock det att betalningen för städningsarbetet icke givit full försörjning åt utövaren och har därför företrädesvis kunnat antagas av gifta kvinnor. Då denna fråga således ingalunda blev löst eller förhållandena för den ifrågavarande städerskepersonalen förändrade eller förbättrade genom den årliga behandlingen i riksdagen men onekligen ett mycket stark uttryck av intresse för frågans lösning kom till synes vid ovan refererade beslut i andra kammaren 1916, ha undertecknade ännu en gång velat ställa frågan inför riksdagens avgörande.

Det är ett tungt och föga värderat arbete som utföres av städerskepersonalen hos ämbetsverk och myndigheter. Det är sant, att arbetstiden vid allt städningsarbete kan variera högst betydligt beroende på lokalernas storlek och övrigt, men man borde icke bedöma detta arbete uteslutande efter vanlig kontors- och arbetstid. Är det morgonstädning t. ex. vid större verk, måste det i regel börja vid 4-tiden och tager i anspråk 4—5 timmar. Vid större städning och rengöring blir det natt- eller söndagsarbete. Denna tvungna nattarbetstid är nog ofta inte så lockande och borde säkerligen vara värd en uppskattning. Det har ju också under senare år förmärkts en helt ny värdesättning av det enkla husliga arbetet, och även om här ifrågavarande husliga arbete icke utföres i eget hem så är det ju dock icke mindre värt, då det sker i hela samhällets tjänst.

Tanken på att var och en, året om, i arbete anställd person synnerligen väl är förtjänt av åtminstone en kortare ledighet för vila och rekreation vinner alltmera anslutning som rättvis och rättfärdig och om behovet av sjukledighet och pension för den lägst avlönade personalen borde man ej behöva orda.

Då vi nu åter upprepa här ovan omnämnda motioner och yrkande så är det så mycket mer anledning till detta som under senaste år företagits utredning angående pensionering av *dels* arbetarpersonal vid kommunikationsverken *dels* arbetarpersonal vid försvarsväsendet och allmänna civilförvaltningen, utan att denna utredning i något avseende kunnat omfatta någon reformering av städerskepersonalens anställnings- och arbetsförhållanden och därmed följande förmåner, utan denna personal fortfarande som hittills är lämnad utanför.

Vi hemställa därför,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i vad mån hos statens verk och myndigheter, personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städnings- och rengöringsarbete, samt i vilka fall och under vilka förutsättningar dessa böra tillerkännas fast anställning eller åtminstone vissa skäliga med sådan anställning förbundna förmåner såsom rätt till sjukhjälp, semester och pension.

Stockholm den 21 januari 1928.

Agda Östlund.

Signe Vessman.

Nelly Thüring.

Olivia Nordgren.

Ernst Hagen.

Carl Lovén.

A. Christina Ekberg.